

Luontoselvitys eräillä Lohjan taajamaosayleiskaavan alueilla

*Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
luonnos 25.1.2010*

SISÄLLYS:

1. JOHDANTO.....	3
2. OSA-ALUEIDEN YLEISKUVAUS	3
1. Hevoskallio-Isaksoninkallio-Lövkulla	3
2. Vehka-alhontie-Lövkulla	4
3. Rautatie-Björkebo	4
4. Nälköönpuon pohjoispuoli.....	5
5. Perässuo – Nälköönnummi –Kiviahde – Muijalantie	5
6. Kiviahde – Sali – Muijalantie-Muijalannummentie.....	6
7. Tammirinne – Mäkitalo – Kurjenniitty – Sauvo	6
8. Rautatie – Orthex Oy – Kurjenniitty	7
9. Haittulan eteläpuoli	7
10. Kekoniitun ympäristö.....	7
11. Asemanpellon itäpuoli.....	8
3. LUONNONSUOJELULAIN MUKAISET KOHTEET	8
3.1 Kurjenniitun pähkinälehto.....	8
4. METSÄLAIN ERITYISEN TÄRKEÄT ELINYMPÄRISTÖT.....	9
4.1 Hevoskallion lehto.....	9
4.2 Ropakon koillispuolen puro	9
4.3 Ropakon luoteispuolen puro.....	9
4.4 Perätalon lehto.....	10
4.5 Hermanninkallio.....	10
4.6 Vehka-alhontien lehtolaikku	10
4.7 Nummenkylän lähteikkö	11
4.8 Perässuon nevalaikut.....	11
4.9 Muijalan ruohoinen suo.....	11
4.10 Muijalan suolaikku.....	12
4.11 Muijalan puro	12
4.12 Keimon kallio.....	12
4.13 Nummenrannan puro.....	12
4.14 Kiviahteen puro	13
4.15 Pitkämäen jyrkäne	13
4.16 Salin puronvarsilehto.....	13
4.17 Tammirinteen purot.....	14
4.18 Sauvonlammen purolehdot.....	14
4.19 Kallio Haittulasta 400 m etelään	14
4.20 Haittulan puro.....	15
4.21 Kekoniitun saniaskorpi ja jyrkäne.....	15
4.22 Kekoniitun pohjoispuolen jyrkäne	15
4.23 Kekoniitun puro.....	16
5. VESILAKIKOHTEET	16
6. MUUT KOHTEET.....	16
6.1 Isaksoninkallio	16
6.2 Hermanninkallion kaakkoispuolen jyrkänteet ja kallio.....	16
6.3 Nummenkyläntien länsipuolen puro	17
6.4 Perässuo.....	17
6.5 Ventelän vanha metsä.....	17
6.6 Kekoniitun eteläpuolen kallio	18

7. UHANALAISET, SILMÄLLÄPIDETTÄVÄT JA EU:N LUONTO- JA LINTUDIREKTIIVEIHIN SISÄLTYVÄT LAJIT	18
7.1 Hirvenkello (<i>Campanula cervicaria</i>) - Kiviahde	18
7.2 Vankkasara (<i>Carex riparia</i>) – Ropakko	18
7.3 Turrissammal (<i>Oxystegus tenuirostris</i>) – Sauvonlampi.....	19
7.4 Ruutusammal (<i>Conocephalum conicum</i>) – Kekoniittu.....	19
7.5 Ruutusammal (<i>Conocephalum conicum</i>) – Pitkämäki.....	19
7.6 Harsosammal (<i>Trichocolea tomentella</i>) – Hepolampi SE.....	19
7.7 Harsosammal (<i>Trichocolea tomentella</i>) – Nummenkylä	19
7.8 Pikkusiipisammal (<i>Fissidens bryoides</i>) – Hevoskallio.....	20
7.8 Haaraliuskasammal (<i>Riccardia multifida</i>) – Sauvonlampi.....	20
7.9 Takkuhankajäkälä (<i>Evernia divaricata</i>) - Perässuo	20
7.10 Takkuhankajäkälä (<i>Evernia divaricata</i>) - Pitkämäki	20
7.11 Rotkokehräjäkälä (<i>Lecanora epanora</i>) – Kekoniittu	20
7.12 Koivunhuhmarjäkälä (<i>Sclerophora peronella</i>) – Kekoniittu	20
7.13 Kuusenpiilojäkälä (<i>Arthonia leucopellaea</i>) – Tuomala B.....	21
7.14 Ruskopiilojäkälä (<i>Arthonia spadicea</i>) – Kekoniittu	21
KIRJALLISUUS	21
LIITE 1. Arvokkaat kohdetyypit.....	23
LIITE 2. Havaitut luontokohteet (osa-alueiden numerot alleviivattu).....	24

Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy
Naavankaari 8 a 3
21350 Ilmarinen

1. JOHDANTO

Lohjan kaupungin kaupunkisuunnittelukeskuksen ympäristöosasto tilasi Luonto- ja ympäristötutkimus Envibio Oy:ltä luontoselvityksen niiltä valmisteilla olevaan taajamaosayleiskaavaan (vaihtoehto ”Taajamaradan asemat”) sisältyviltä alueilta, joilla maankäyttöä aiotaan olennaisesti muuttaa nykyisestä. Kyseiset alueet on merkitty liitteeseen 2. Nämä nykyisin pääasiassa maa- ja metsätalouskäytössä olevat alueet on kaavaehdotuksessa suunniteltu otettaviksi asuntorakentamiseen.

Selvityksen laati FM Turkka Korvenpää. Työn tarkoituksena oli kartoittaa alueiden luontoarvoja ja arvioida niiden vaikutusta maankäyttöön. Selvityksessä kartoitettiin mahdolliset luonnonsuojelulain (N:o 1096/1996) 29 §:n suojelemat luontotyypit, vesilain (N:o 264/1961) 15a ja 17a §:ien mukaiset kohteet sekä metsälain (N:o 1093/1996) 10 §:n tarkoittamat erityisen tärkeät elinympäristöt (liite 1). Myös muut luonnonarvoiltaan merkittävät kohteet, kuten perinnebiotoopit ja tavallista luonnontilaisemmat metsät, inventoitiin. Lakien mukaisten luontokohteiden lisäksi etsittiin EU:n luontodirektiiviin sisältyviä lajeja sekä uhanalaisten ja silmälläpidettävien eliölajien esiintymiä. Taustatietoina voitiin hyödyntää Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämää uhanalaisten lajien esiintymätietokantaa (Hertta) sekä kaupungin ylläpitämää Hiiden ympäristökartastoa siihen liittyvine aineistoineen. Selvityksen maastotyöt tehtiin elo-syyskuussa 2009, minkä lisäksi yksi maastokäynti suoritettiin vielä lokakuun alkupuolella em. vuonna. Työhön ei sisällynyt linnustokartoitusta eikä liito-oravan reviirien etsintää. Viime mainituista on olemassa niin ikään vuonna 2009 laadittu raportti (viite).

Selvitysalueelta erotettiin osa-alueita, joista esitetään lyhyt yleiskuvaus. Raportin liitteenä on karttoja (liite 2), joihin osa-alueet, arvokkaat luontokohteet ja uhanalaisten sekä silmälläpidettävien eliölajien esiintymät on merkitty.

2. OSA-ALUEIDEN YLEISKUVAUS

Selvitysalue jaettiin 11 osa-alueeseen, joista esitetään lyhyt yleiskuvaus alla.

1. Hevoskallio-Isaksoninkallio-Lövkulla

Alueen metsät ovat suurimmaksi osaksi hakkuuaukeina tai taimikoina. Laajempia varttuneita männiköitä kasvaa ainoastaan Isaksoninkalliolla. Tielaitoksen (1994) julkaisussa mainitulla Hevoskalliolla on nykyisin pääasiassa nuorta metsää ja hakkuuta. Hevoskallion itäreunalla pellon reunassa sijaitsee metsälain mukainen rehevä lehto (Hevoskallion lehto). Alueen muutamat notkelmiin kehittyneet korvet on oijitettu, ja niiden puusto on hakattu. Isaksoninkalliosta pohjoiseen pellon reunalle on kaivettu kaksi vierekkäistä lampea, joita reunustaa rehevä kosteikkokasvillisuus. Alueen merkittävimpiä lajihavaintoja ovat Hevoskallion lehdestä löytynyt silmälläpidettävä pikkusiipisammal (*Fissidens bryoides*) ja Isaksoninkalliolla kasvavat karvakiviyrtti (*Woodsia ilvensis*) sekä kissankäpälä (*Antennaria dioica*).

Arvio alueen luontoarvoista: Vähäiset luontoarvot Hevoskalliota ja Isaksoninkalliota lukuun ottamatta.

2. Vehka-alhontie-Lövkulla

Alueen metsät ovat valtaosin nuoria. Varttunutta tukkipuun mitat saavuttanutta kuusimetsää kasvaa Perätalon eteläpuolella (Perätalon lehto) sekä Hermanninsuosta vähän länteen. Viime mainitun metsikön pohjoisreunalla sijaitsee pienialainen jyrkänteen alla oleva lehtolaikku (Vehka-alhontien lehtolaikku). Hermanninkallion männiköt ovat edustavia, ja Hermanninkallion kaakkoispuolen kalliomaellä (Hermanninkallion kaakkoispuolen jyrkänteet ja kallio) kasvaa myös hieman tavallista luonnontilaisempaa mäntyvaltaista metsää. Alueella on useita jyrkänteitä, joista merkittävimmät sijaitsevat Hermanninkallion itäreunalla ja siitä kaakkoon. Valitettavasti Hermanninkallion kaikkein korkeimpien, länteen avautuvien jyrkänteiden alusmetsä on hakattu aivan kallioseinämaan asti. Samalla myös putkilokasvistoltaan varsin edustava ruohokorpi, Hermanninsuo, on hiljattain hakattu ja kaiken lisäksi vielä uudisojitettu. Ropakon pellon luoteispuolella virtaa uomaltaan luonnontilaisena säilynyt puro (Ropakon luoteispuolen puro). Lajihavainnoista merkittävimmät ovat Ropakon pellon keskellä virtaavan ojan varrella kasvava silmälläpidettävä vankkasara (*Carex riparia*) ja Perätalon lehdossa esiintyvä jalkasara (*Carex pediformis*). Ropakon pohjoispuolella puro-uomaa ei ole perattu ojaksi, vaan se on säilynyt melko luonnontilaisena (Ropakon koillispuolen puro). Puronvarren puusto on kuitenkin sähkölinjan alta hakattu, ja metsäinen puro-osuus on lyhyt.

Arvio alueen luontoarvoista: Alueen luontoarvot ovat valtaosin vähäisiä voimaperäisen metsätalouden vuoksi. Alueella on kuitenkin useita metsälakikohteita (Ropakon koillispuolen puro, Ropakon luoteispuolen puro, Perätalon lehto, Hermanninkallio ja Vehka-alhontien lehtolaikku) sekä yksi muuten luonnonarvoiltaan merkittävä kohde (Hermanninkallion kaakkoispuolen jyrkänteet ja kallio). Hermanninsuo ojitus ja puuston hakkuu on valitettavasti suurelta osin tuhonnut tämän arvokkaan rehevän korven luontoarvot. Alueen merkittävimpiä lajihavaintoja ovat Ropakon vankkasaraesiintymä sekä Perätalon jalkasarakasvusto.

3. Rautatie-Björkebo

Alueen metsät ovat valtaosin nuoria kasvatusmetsiä ja taimikoita. Varttunutta kuusivaltaista metsää kasvaa pienellä alalla Björkebosta pohjoiseen. Partek Oy:n viereisestä lähteiköstä (Nummenkylän lähteikkö) alkunsa saavan puron varrella on myös kapealti varttunutta rehevää kuusimetsää. Puron varren kasvillisuus on arvokasta harvinaisine letohavusammalineen (*Thuidium tamariscinum*) ja poimulehväsammalineen (*Plagiomnium undulatum*). Radan pohjoispuolella lähteikössä heti varsinaisen selvitysalueen ulkopuolella kasvaa vaarantunutta harsosammalta (*Trichocolea tomentella*). Alueen koillisosat ovat soistunutta nuorta sekametsää. Metsän keskellä virtaa kapea puro (Nummenkyläntien länsipuolen puro). Rautatien varrella elää monia uhanalaisia ja harvinaisia pikkuperhosia. Vuonna 2003 julkaistussa perhosselvityksessä (Nieminen & Sundell 2003) todettiin radan varrelta seuraavat uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit: erittäin uhanalainen ja erityisesti suojeltava ajuruohovarsikoi (*Klimeschia transversella*), silmälläpidettävä ajuruohosulkanen (*Merrifieldia leucodactyla*) ja silmälläpidettävä kallioispussikoi (*Coleophora squamosella*). Lisäksi alueella saattaa esiintyä silmälläpidettävää suomenpeilikääriäistä (*Eucosma suomiana*).

Arvio alueen luontoarvoista: Alueen luontoarvot ovat vähäiset lukuun ottamatta luonnonarvoiltaan varsin merkittävää Nummenkylän lähteikköä puroineen sekä radanvarren harvinaista perhoslajistoa. Myös alueen koillisosassa virtaa uomaltaan luonnontilainen puro (Nummenkyläntien länsipuolen puro), mutta metsä on tämän puron varrella nuorta. Merkittävimpiä lajiesiintymiä ovat Nummenkylän lähteikössä kasvava harsosammal, lähteiköstä

alkavan puron varrella esiintyvät lehtohavusammal ja poimulehväsammal sekä radan varren uhanalaiset ja harvinaiset perhoset.

4. Nälköönluonnon pohjoispuoli

Nälköönluonnon pohjoispuolella on teollisuusalue. Siitä länteen levittäytyvät kuivahkon kankaan männiköt, joista suurin osa on nykyisin hakkuuta, taimikkoa tai nuorta kasvatusmetsää. xtien varressa kasvaa myös vähän varttunutta männikköä. Pillisuo osa-alueen lounaiskulmassa on tiheään ojitettu, ja sen luonnontila on tämän vuoksi voimakkaasti muuttunut. Suolla kasvaa tiheää ja hyväkasvuista rämemännikköä. Rämeen pohjoisreunalla on myös hieman varttunutta kuusimetsää. Selvitysalue rajoittuu luoteisreunaltaan ojitettuun lähteiseen korpeen, jonka puusto muodostuu pääasiassa varttuneista kuusista. Ojituksista huolimatta suolla on yhä lähteitä ja tihkupintoja, ja eräällä kankaan ja korven rajalla sijaitsevalla tihkupinnalla kasvaa kohtalaisen runsaasti harsosammalta seuranaan poimulehväsammal ja lehtohavusammal. Varsin suojaisa ja kostea mikroilmasto mahdollistaa myös vaarantuneen kuusenpiilojäkälän (*Arthonia leucopellaea*) esiintymisen suon ja kangasmetsän vaihettumisvyöhykkeessä. Sitä on löydetty kaikkiaan kolmesta paikasta isojen kuusten tyviltä. Teollisuusalueen pohjoispuolella on hakkuuta, nuorehkoa tuoreen kankaan sekametsää sekä myös vähän varttunutta kuusimetsää. Koillisreunan niin ikään varttunutta metsää kasvavan korven luonnontila on suuresti muuttunut ojituksen vuoksi.

Arvio alueen luontoarvoista: Varsinaisen selvitysalueen luonnonarvot ovat vähäisiä. Välittömästi selvitysalueen luoteispuolella sijaitsevassa lähteisessä korvessa on kuitenkin ojituksista huolimatta säilynyt uhanalaista ja harvinaista lajistoa, ja näiden esiintymien turvaamiseksi tulisi korpi ja sen itäpuolen rinnemetsä jättää kokonaan hakkuiden ulkopuolelle. Lähdelajien tulevaisuuden kannalta ratkaisevaa on pohjaveden pinnan tason säilyminen riittävän korkealla ja tämän vuoksi myös nykyisen teollisuusalueen laajentamista länteen olisi hyvä välttää.

5. Perässuo – Nälköönnummi –Kiviahde – Muijalantie

Osa-alueen pohjois- ja keskiosassa on laajoja hakkuita ja taimikoita. Nummenrannan talon koillispuolella sijaitsevalla suolla kasvaa hyväkasvuista tiheää metsää, ja suon luonnontila on ojituksen vuoksi suuresti muuttunut. Tästä suosta vähän länteen sijaitsevan kangasrämekuvion vesitalous on sen sijaan vähän paremmin säilynyt. Ojitukset ovat kuivattaneet selvästi myös pääosaa Perässuosta, mutta sen koillisosassa esiintyy yhä suhteellisen hyvin säilynyttä isovarpurämettä avoimine hieman ruohoisine saranevalaikkuihin (Perässuon nevalaikut). Selvitysalueen luonnonsuojelullisesti arvokkain suo on Perässuon eteläreunan ruohoinen saraneva – ruohokorpi (Muijalan ruohoinen suo). Perässuolta alkunsa saava uomaltaan melko luonnontilainen puro (Muijalan puro) virtaa suurimmaksi osaksi hakkuulla, mutta aivan uoman eteläisintä osaa reunustaa varttunut kuusimetsä. Varttunutta kuusimetsää kasvaa myös Kiviahteen talon koillispuolella metsittyvän pellon reunaan viettävässä kaakkoisrinteessä ja Nummerannan talon kaakkoispuolella. Viime mainitulla alueella männyn osuus puustossa kasvaa maaston korkeammilla kohdilla. Karua kalliomännikköä on Kiviahteen talon pohjoispuolella ja Keimon talon koillispuolella (Keimon kallio). Osa-alueen merkittävin lajesiintymä on Perässuolla kasvava vaarantunut takkuhankajäkälä (*Evernia divaricata*).

Arvio alueen luontoarvoista: Alueen metsät ovat pääosin hakkuuta tai taimikkoa. Perässuo on ojituksen vuoksi menettänyt suurimman osan luonnonarvoistaan, mutta suolla on kuitenkin

edelleen myös melko hyvin säilyneitä osia. Peräsuon merkitystä korostaa soiden vähäisyysseudulla, ja sijainti lähellä asutusta, mikä parantaa suon virkistys- ja opetuskäyttömahdollisuuksia. Näiden syiden vuoksi tulisi Peräsuon lähiympäristöineen jättää kehittymään kohti luonnontilaa tai mikäli mahdollista, tulisi myös suon ennallistamista pohtia. Muijalalan puro ja Keimon kallio lisäävät luonnon monimuotoisuutta, vaikka ovatkin edustavuudeltaan heikkoja.

6. Kiviahde – Sali – Muijalantie-Muijalannummentie

Osa-alueen kaakkoiskulmalla kasvaa entiselle pellolle istutettua koivikkoa. Sen länsipuolella virtaa uomaltaan melko luonnontilaisena säilynyt puro (Kiviahteen puro), jota ympäröivässä laaksossa kasvaa ryteikköistä tuomi-harmaaleppälehtoa. Kiviahteen länsi- ja luoteispuolella pellon keskellä purouoma on kaivettu ojaksi, mutta pellon pohjoispuolella on säilynyt toinen, tosin varsin lyhyt, osuus kuta kuinkin luonnontilaista uomaa (Nummenrannan puro). Kiviahteen ja Vanhan Muijalantien välissä sijaitseva metsäalue muodostuu varttuneista lehtomaisista kuusimetsistä, varttuneista sekametsistä sekä entiselle pellolle kehittyneestä, nyt jo melko tiheästä ja korkeasta lehtipuuvaltaisesta metsästä. Entisen pellon luoteisreunalla sijaitsee pieni niitty. Vanha Muijalantien itäpuolella osa-alueen pohjoisosassa on varttunutta hoidettua kuusimetsää kasvavaa käenkaali-oravanmarjatyyppin lehtoa. Aivan osa-alueen luoteiskulmassa on vähän entiselle pellolle kasvanutta lehtipuuvaltaista puustoa. Vanhan Muijalantien molemmin puolin virtaa uomaltaan melko luonnontilaisena säilynyt puro, jonka varrella on ryteikköistä tuomi-harmaaleppälehtoa ja puron itäisemmän haaran reunoilla myös hieman varttunutta kuusimetsää (Salin puronvarsilehto). Rehevän lehdon vaateliaaseen kasvistoon kuuluvat esim. kotkansiipi (*Matteuccia struthiopteris*), lehtopähkämö (*Stachys sylvatica*), lehtotähtimö (*Stellaria nemoreum*) ja poimulehväsammal. Osa-alueen merkittävin yksittäinen lajesiintymä on Kiviahteen talon pohjoispuolella ladon viereisellä tienpientareella kasvanut hirvenkello (*Campanula cervicaria*).

Arvio alueen luontoarvoista: Osa-alueen purojen varsilla kasvaa rehevää ja edustavaa lehtokasvillisuutta. Kaikkein arvokkaimmat lehdot sijaitsevat Salin talon itä- ja pohjoispuolella. Myös Kiviahteen ja Vanha Muijalantien välisen metsän rehevyys ja lehtipuiden suuri osuus tuovat oman lisänsä luonnon monimuotoisuuteen. Merkittävä yksittäinen kohde on Kiviahteen hirvenkellon kasvupaikka.

7. Tammirinne – Mäkitalo – Kurjenniitty – Sauvo

Osa-alueen itäisimmässä kulmassa Mäkitalon itäpuolella on kallioisia mäntymetsiä ja varttunutta kuusimetsää. Kalliomänniköstä on tavattu takkuhankajakälä. Pitkämäen länsireunalla sijaitsee osittain ylikalteva kiillegneissijyrkäne (Pitkämäen jyrkäne), jonka tyveltä on löydetty vaarantunutta ruutusammalta (*Conocephalum conicum*). Esiintymä lienee kuitenkin jäänyt jyrkänteen viereen kasattujen romujen alle. xiten varrella Mäkitalon ja Mäkelän välillä on laajoja hakkuita sekä entiselle pellolle istutettua koivikkoa. xtien itäpuolella kohoo matalahko jyrkäne, jonka alla kasvaa varttunutta kuusimetsää. Jyrkänteen päällä on vähän kalliomännikköä, jonka itäpuolella kasvaa nuorta sekametsää. Sauvonlammen pohjoispuolista mäkialuetta peittää varttunut kuusivaltainen metsä. Sauvonlampea ympäröivät pellot. Siihen laskee pohjoisesta kaksi puroa (Sauvon puronvarsilehdot), joista itäisempi on luonnonarvoiltaan melko vähäinen, mutta läntisempi hyvin arvokas. Viime mainitun puronhaaran varrella levittäytyy laaja, osittain soistunut lehto, jossa kasvaa vaateliasta kasvistoa kuten lehtosinijuurta (*Mercurialis perennis*) ja

kotkansiipeä. Puron varressa esiintyy myös silmälläpidettävää turrisammalta (*Oxystegus tenuirostris*). Purolaakson rinteiden lehdoissa on mm. pähkinäpensasta. Lehdon pohjoisreunalla sijaitsevassa, varttuneen kuusimetsän ympäröimässä lähdehetteessä kasvaa silmälläpidettävää haaraliuskasammalta (*Riccardia multifida*). Myös Tammirinteen talon länsi- ja lounaispuolella on muutamia lyhyitä, melko luonnontilaisina säilyneitä puro-osuuksia (Tammirinteen purot). Tämän osan metsät ovat pääosin varjoisia kuusikoita. Kurjenniitun pellon kaakkoispuolella sijaitsevan metsäsaarekkeen itäreunalla esiintyy luonnonsuojelulain luontotyyppin määritelmän täyttävää pähkinäpensaslehtoa (Kurjenniitun pähkinälehto).

Arvio alueen luontoarvoista: Sauvon puronvarsilehdoista läntisempi on luontoarvoiltaan varsin merkittävä. Kurjenniitun pähkinälehto täyttää hyvin luonnonsuojelulain tarkoittaman pähkinälehdon määritelmän, vaikka se ei kovin edustava olekaan. Pitkämäen jyrkänteiden alla on kasvanut ruutusammalta, mutta valitettavasti esiintymä lienee ihmistoiminnan vuoksi hävinnyt.

8. Rautatie – Orthex Oy – Kurjenniitty

Osa-alueen itäreunalla sijaitsee entinen talonpaikka, jossa kasvaa yhä omenapuita ja koristepensaita. Sen itäpuolella on nuorta tiheää lehtipuustoa, ja pohjoispuolella varttunutta mäntymetsää. Muutoin radan ja Kurjenniitun välinen alue muodostuu hakkuista ja taimikoista. Orthex Oy:stä luoteeseen on ojitettu, iäkstä sekametsää, jossa on jo vähän lahoppua (Ventelän vanha metsä). Osa-alueen ainoa metsälakikohde on Haittulan talon pohjoispuolella virtaava puro (Haittulan puro).

Arvio alueen luontoarvoista: Haittulan puro täyttää metsälakikohteen määritelmän, vaikka ei olekaan kovin edustava. Ventelän vanha metsä on nopeasti kehittyneessä luonnontilaisemmaksi, mikäli kehityksen annetaan jatkua ilman hakkuita.

9. Haittulan eteläpuoli

Osa-alueen lounaisosassa on reunoiltaan puustoittuvaa entistä peltoa, jonka avoimista keskiosista korjataan edelleen heinää. Tämän pellon länsipuolinen metsä on hakattu. Pellon itäpuolella kohoa kaksi kalliota länteen avautuvine jyrkänteineen. Näistä itäisemmällä (kallio Haittulasta 400 m etelään) kasvaa muutamia huomionarvoisia kasvilajeja. Itäisempää kalliota ympäröi nuori sekametsä. Kalliosta vähän länteen sijaitseva peltonurkkaus on pensoittunut ja kosteapohjainen. Längisemmän kallion länsi- ja pohjoispuolella kasvaa varttunutta kuusimetsää. Haittulan talon länsipuolella on niin ikään varttunutta kuusimetsää.

Arvio alueen luontoarvoista: Alueen luontoarvot ovat Haittulasta 400 m etelään sijaitsevan kallion huomionarvoisia kasvilajeja lukuun ottamatta melko vähäisiä.

10. Kekoniitun ympäristö

Kekoniitulla kasvaa ojitettua soistunutta varjoisaa kuusimetsää. Välittömästi selvitysalueen luoteispuolella kohoa paikoin ylikalteva kiillegneissii sisältävä jyrkänte (Kekoniitun pohjoispuolen jyrkänte), jonka tyvellä kasvaa ruutusammalta. Seinämän vieressä kuusen juurella esiintyy myös erittäin uhanalainen ruskopiilojäkäle (*Arthonia spadicea*). Jyrkännettä varjostaa varttunut kuusimetsä. Selvitysalueen pohjoisreunalla sähkölinjasta pohjoiseen virtaa lyhyt osuus

uomaltaan melko luonnontilaista puroa korven ympäröimänä. Kekoniitun kaakkois- ja eteläpuolella kohoaa kaksi korkeaa ja laajahkoa kalliota karuine männiköineen (Kekoniitun kaakkoispuolen jyrkäne ja Kekoniitun eteläpuolen kallio). Kummankin länsireunalla on komea jyrkäne. Valitettavasti läntisemmän kalliojyrkänteen alapuolinen metsä on hakattu, ja jyrkänteen eteläsivun vierestä on rakennettu tie. Tästä huolimatta jyrkänteellä kasvaa muutamia huomionarvoisia kasvilajeja. Kallioiden välisessä laaksossa sijaitsee rehevä saniaiskorpi, jonka puusto on kookasta kuusikkoa. Korvessa on melko runsaasti tuoretta järeää kuusimaapuuta ja pystyyn kuivuneita isoja kuusia. Yhdellä koivupötkkelöllä esiintyy vaarantunutta koivunhuhmarjäkälää (*Sclerophora peronella*). Itäisemmällä jyrkänteellä kasvaa vaarantunut rotkokehräjäkälä (*Lecanora epanora*).

Arvio alueen luontoarvoista: Alue on lähes kokonaisuudessaan luontoarvoiltaan merkittävä. Kekoniitun ympärillä on useita metsälakikohteita ja uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymiä.

11. Asemanpellon itäpuoli

Osa-alueen luoteisreunalla sekä tämän ja edellisen osa-alueen välissä virtaa uomaltaan käytännössä luonnontilaisena säilynyt puro (Kekoniitun puro). Tien vieressä sitä ympäröi taimikko, mutta lännempänä uomaa varjostaa varttunut kuusimetsä. Myös osa-alueen koillisreunalla sekä eteläosassa on melko varttunutta kuusimetsää, mutta muualla vain pääasiassa laajoja hakkuita. Aivan selvitysalueen lounaisimassa nurkassa sijaitsee lyhyt osuus valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellusta Munkkaanojan-Kruotinojan puronvarsilehtokokonaisuudesta (Pykälä 1992). Tällä kohdalla puro ympäristöineen on kuitenkin luontoarvoiltaan melko vaatimaton, minkä vuoksi sitä ei nyt rajattu kohteeksi. Pykälä mainitsee kuitenkin ilmeisesti selvitysalueelta jalkasaran.

Arvio alueen luontoarvoista: Alueen luontoarvot ovat Kekoniitun puroa lukuun ottamatta vähäisiä. Lyhyt osuus valtakunnallisesti arvokkaasta Munkkaanojan-Kruotinojan puronvarsilehtokokonaisuudesta sijaitsee kuitenkin alueen lounaiskulmassa.

3. LUONNONSUOJELULAIN MUKAISET KOHTEET

Selvitysalueelta löytyi yksi mahdollinen luonnonsuojelulain luontotyyppikohde.

3.1 Kurjenniitun pähkinälehto

Kurjenniitun itäpuolella kallioisen mäen itärinteellä sijaitsee melko edustava pähkinälehto, jossa kasvaa useita kymmeniä kookkaita pähkinäpensaita. Puusto on paikoin hakattua taimikkoa ja paikoin nuorehkoa kivistä sekametsää. Kulttuurivaikutus on selvää, pellonreunan suuntaisesti kulkee mm. kärrypolku ja kohteelle on varastoitu vähän puutavaraa. Pensaskerroksessa kasvaa pähkinän lisäksi esim. taikinamarjaa. Kenttäkerroksessa tavataan mm. käenkaalia (*Oxalis acetosella*), vuohenputkea (*Aegopodium podagraria*), sinivuokkoa (*Hepatica nobilis*), ahomansikkaa (*Fragaria vesca*) ja kieloa (*Convallaria majalis*). Pähkinää kasvaa myös mäen länsirinteellä pellonreunassa, mutta pensaat ovat selvästi itärinnettä harvemmassa ja pienempiä.

Maankäyttösuositus: Kurjenniitun pähkinälehto tulisi rajata luonnonsuojelulain mukaiseksi luontotyyppiä.

4. METSÄLAIN ERITYISEN TÄRKEÄT ELINYMPÄRISTÖT

Selvityksessä löydettiin 23 metsälain tarkoittamaa erityisen tärkeää elinympäristöä. Selvityksen liitekartoissa kohteisiin on rajattu mukaan arvioitu suojavyöhyke, joka vähintään tulisi varsinaisen kohteen lisäksi jättää kehittymään luonnontilaan.

4.1 Hevoskallion lehto

Moottoritien varressa Hevoskallion itärinteellä sijaitsee nuorta lehtimetsää kasvava tuore lehto. Puusto muodostuu lähinnä koivusta, haavasta, raidasta ja pihlajasta. Alarinteellä kasvaa tiheää alikasvoskuusikkoa, minkä vuoksi kenttä- ja pohjakerros ovat monin paikoin aukkoisia. Tietä vastapäätä sijaitsevan matalan jyrkänteen alla kasvillisuus on sen sijaan paremmin kehittynyttä. Lajistoon kuuluvat mm. kivikkoalvejuuri (*Dryopteris filix-mas*), sinivuokko, mustakonnanmarja (*Actaea spicata*), vuohenputki, rönsyleinikki (*Ranunculus repens*) ja nokkonen (*Urtica dioica*). Lehtopensaista tavataan esim. taikinamarjaa, lehtokuusamaa ja näsiä. Sammalistossa kasvavat mm. tyypilliset lehtolajit isomyyränsammal (*Atrichum undulatum*), lehtonokkasammal (*Eurhynchium angustirete*) ja lehtohaivensammal (*Cirriphyllum piliferum*). Jyrkänteen alapuolisen rinteiden paljaalta savimaalta löytyi runsas kasvusto silmälläpidettävää pikkusiipisammalta.

Maankäyttösuositus: Hevoskallion lehto on metsän käsittelystä ja paikoin tiheästä kuusialikasvoksestaan huolimatta lajistoltaan edustava. Lehtokasvillisuuden elinoloja voitaisiin parantaa kuusia poistamalla.

4.2 Ropakon koillispuolen puro

Ropakon pellon koillispuolella sijaitsee uomaltaan melko luonnontilaisena säilynyt, laakson pohjalla virtaava kapea puro. Lövkullaan vievän tien vieressä sitä ympäröi nuori sekametsä, mutta lännempänä puronvarren puusto on paikoin jätettyä kapeaa suojavyöhykettä lukuun ottamatta hakattu. Kohteen kasvistoa ovat esim. runsaina kasvavat mesiangervo (*Filipendula ulmaria*) ja hiirenporras (*Athyrium filix-femina*) sekä rentukka (*Caltha palustris*), rönsyleinikki, luhtavuohennokka (*Scutellaria galericulata*) ja kohteen itäosassa kasvava kotkansiipi.

Maankäyttösuositus: Ropakon koillispuolen puro ei ole kovinkaan edustava, mutta se täyttää kuitenkin metsälakikohteen määritelmän. Tulevaisuudessa puron varteen olisi hyvä jättää nykyistä selvästi leveämpi suojavyöhyke.

4.3 Ropakon luoteispuolen puro

Ropakon pellon keskellä valtaojaksi perattu puro on pellon luoteispuolella säilynyt uomaltaan melko luonnontilaisena purona. Sähkölinjan kohdalla puusto on luonnollisesti hakattu pois, mutta lännempänä puroa reunustaa paikoin vankka kuusimetsä. Puronvarrella kasvavat runsaina esim.

mesiangervo ja hiirenporras. Niiden lisäksi tavataan mm. metsäimarretta (*Gymnocarpium dryopteris*), ojakellukkaa (*Geum rivale*) ja rönsyleinikkiä.

Maankäyttösuositus: Ropakon luoteispuolen puro täyttää metsän reunustamalta osaltaan metsälakikohteen määritelmän. Näillä kohdin varsinaisen puron lisäksi koko laakso aina rinteiden päälle asti tulisi jättää kehittymään luonnontilaisena.

4.4 Perätalon lehto

Perätalon itäpuolella sijaitsee vankkaa tukkikuusikkoa kasvava käenkaali-oravanmarjatyyppin lehto. Se levittäytyy keskellä olevan kallion kummallekin puolelle. Ympäristö on varjoisa, minkä vuoksi kenttäkerros ei ole niin hyvin kehittynyt kuin valoisammassa lehdossa. Metsä on hoidettua, ja lahoppua on vähän. Kasvistossa tavataan esim. sinivuokkoa, metsäimarretta, jänönsalaattia (*Mycelis muralis*), valkovuokkoa (*Anemone nemorosa*), käenkaalia ja harvinaista jalkasaraa sekä vaateliasta lehtonokkasammalta. Pykälä (1992) on arvioinut Perätalon lehdon paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi, eikä luokitusta ole tarpeen muuttaa.

Maankäyttösuositus: Perätalon lehto olisi hyvä jättää kehittymään luonnontilaisena. Aiemmin kohteeseen on rajattu vain lehdon edustavimmat osat, mutta nyt rajaukseen sisällytettiin koko varttunutta metsää kasvava lehto.

4.5 Hermanninkallio

Hermanninkalliolla kasvaa komeaa luonnontilaista kalliomännikköä keloineen ja kilpikaarnaisine mäntyvanhuksineen. Kallionlaen putkilokasvistossa on mm. mäkitervakkoa (*Lychnis viscaria*). Avoimia kalliopintoja peittää mm. sisämaassa vain korkeimmille kallioille keskittyvä kalliotierasammal (*Racomitrium lanuginosum*). Kallion itäreunalla sijaitsee alapuolisen tiheän kuusimetsän varjostama, vaikkakin matala, itään avautuva runsassammaleinen jyrkänte, jolta löytyi esim. taantunutta kantopykäsammalta (*Barbilophozia attenuata*). Lännessä Hermanninkallio päättyy komeaan ja korkeaan jyrkänteeseen, jonka alusmetsä on valitettavasti hiljattain hakattu aivan kallionreunaan kiinni.

Maankäyttösuositus: Hermanninkallio on luonnontilaisine männiköineen ja jyrkänteineen arvokas kokonaisuus, jonka arvoa länsijyrkänteen alapuolisen metsän hakkuu on valitettavasti selvästi alentanut. Itäreunan jyrkänteen alle on syytä jättää riittävä suojavyöhyke.

4.6 Vehka-alhontien lehtolaikku

Vehka-alhontien itäpuolella jyrkänteen ja omakotitalojen välissä sijaitsee pienialainen tuoreen lehdon laikku. Kohteen puusto on hoidettua varttunutta kuusimetsää. Sekapuuna kasvaa esim. puutarhoista levinneitä vaahteran taimia. Lehtopensaista tavataan mm. näsiää. Kenttäkerroksessa kasvavat esim. ketunleipä, sinivuokko, nuokkuhelmikkä (*Melica nutans*), kivikkoalvejuuri, mustakonnanmarja ja kevätlinnunherne (*Lathyrus vernus*).

Maankäyttösuositus: Vehka-alhontien lehtolaikku on sinänsä edustava, vaikkakin pienialainen kohde. Lehtolaikun suojaksi riittää kapea suojavyöhyke.

4.7 Nummenkylän lähteikkö

Rautatien ja Partek Oy:n välillä sijaitsee ojitettu lähteikkö, joka muuttuu rautatien eteläpuolella purolaaksoksi. Vankkaa kuusimetsää kasvavassa lähteikössä on säilynyt harvinaisia lähdesammalia kuten runsaasti vaarantunutta harsosammalta. Lähteiköstä alkavan puron uoma on kohteeksi rajatulla alueella säilynyt luonnontilaisena. Sitä ympäröi jyrkkärinteinen, vankkaa kuusimetsää kasvava lehto, jossa kasvaa myös lehtipuita kuten tervaleppää. Purolaaksossa on hieman lahoppua. Pykälän (1992) mukaan heti radan eteläpuolella puron itäpuolella lehtokuusikossa on pienialainen lähdehetteikkö, jolla kasvavat harvinaiset letohavusammal, poimulehväsammal ja harsosammal. Kaksi ensin mainittua löydettiin nytkin, mutta harsosammalta ei huolellisesta etsinnästä huolimatta havaittu enää radan eteläpuolella. Mahdollisesti kyseinen kasvusto on tuhoutunut melko tuoreen puronreunan maansortuman syntyessä, sillä letohavusammalta kasvaa aivan sortuman lähellä. Kohteen muuta lajistoa ovat esim. kevätlinnunsilmä (*Chrysosplenium alternifolium*), hiirenporras, sinivuokko, isoalvejuuri (*Dryopteris expansa*), jänönsalaatti, korpi-imarre (*Phegopteris connectilis*), purolitukka (*Cardamine amara*), lehtokorte (*Equisetum pratense*) ja suokeltto (*Crepis paludosa*). Valitettavasti puroa pitkin valuu ylimääräisiä pintavesiä, mikä lienee vaikuttanut myös puronvarren kasvillisuuteen. Rajauksesta etelään puro on tuhoutunut.

Maankäyttösuositus: Pykälä (1992) arvioi Nummenkylän lähteikön maakunnallisesti arvokkaaksi. Tämä pitää edelleen paikkansa. Lähteikköön kaivetut ojat olisi syytä tukkia, ja lähteikkö puroineen olisi hyvä rauhoittaa luonnonsuojelualueeksi. Rajausta on ulotettava purolaakson rinteiden päälle.

4.8 Perässuon nevalaikut

Perässuon itälaidalla sijaitsee kaksi puutonta nevalaikkua. Eteläisempi on tyypiltään jouhisaraa (*Carex lasiocarpa*) kasvavaa saranevaa ja pohjoisempi lähinnä lyhytkortista nevaa-saranevaa lajistossaan mm. pullosara. Jälkimmäisen laikun pohjoisreunassa kasvaa runsaahkosti raatetta (*Menyanthes trifoliata*), mikä ilmentää lievää ruohoisuutta.

Maankäyttösuositus: Perässuon nevalaikkujen säilyminen edellyttää koko suon vesitalouden säilymistä mahdollisimman luonnontilaisena. Muun muassa tästä syystä koko suo tulisi säilyttää ja tulevista kunnostusojituksistakin olisi suotavaa luopua.

4.9 Muijalan ruohoinen suo

Perässuon etelälaidalla sijaitsee todennäköisesti pienen suolammen umpeenkasvun seurauksena kehittynyt avoin ruohoinen saraneva. Sen itälaidalta alkaa pitkälle umpeutunut oja, joka on aikanaan varmaankin edistänyt umpeenkasvua. Nykyään oja ei kuitenkaan enää merkittävästi vaikuta vesitalouteen, ja kyseessä onkin edustava ruohoinen suo. Kuvio muuttuu länsiosastaan kuta kuinkin luonnontilaista sekametsää kasvavaksi ruohokorveksi ja metsäkortekorveksi. Ympäröivien metsien hakkuissa kohteen ympärille on muistettu jättää riittävä puustoinen suojavyöhyke. Saranevalla kasvavat runsaina kurjenjalka (*Potentilla palustris*) ja pullosara (*Carex rostrata*). Muuta kasvistoa ovat esim. järvikorte (*Equisetum fluviatile*) ja jouhivihvilä (*Juncus filiformis*). Suon reunalta löytyi myös halava (*Salix pentandra*). Kohteella on keloja, ja suonreunaan on pystytetty hirvien nuolukivi.

Maankäyttösuositus: Muijalan ruohoinen suo on tyypillinen ja luonnontilaisuutensa melko hyvin säilyttäneenä edustava pieni ruohoinen suo. Sen ympärille on syytä tulevaisuudessakin jättää vähintään nykyisenlevyinen suojavyöhyke, eikä kohdetta tule ojittaa.

4.10 Muijalan suolaikku

Vähän Muijalan saranevasta pohjoiseen sijaitsee muutaman aarin laajuinen saranevalaikku, jonka valtalaji on pullosara. Muuta lajistoa on esim. kurjenjalka. Nevalaikkua ympäröi taimikko, eikä sen viereen ole jätetty asianmukaista suojavyöhykettä.

Maankäyttösuositus: Muijalan suolaikku on edustavuudeltaan heikko, mutta se täyttää kuitenkin metsälakikohteen määritelmän. Tulevissa hakkuissa kohteen ympärille tulee jättää riittävä suojavyöhyke.

4.11 Muijalan puro

Muijalassa, Koivulan ja Kiviahteen välisessä metsässä, virtaa Perässuolta alkava kirkasvetinen ja hiekkapohjainen puro, joka on alajuoksulta säilynyt uomaltaan kuta kuinkin luonnontilaisena. Ympäröivä metsä on suurimmaksi osaksi hakattua, mutta rajauksen etelä laidalla uomaa reunustaa varjoisa tukkipuusikko. Puronvarrella kasvaa runsaasti esim. mesiangervoa ja hiirenporrasta. Muuta lajistoa ovat mm. käenkaali, taikinamarja, karhunputki (*Angelica sylvestris*), purolitukka, kevätlinnunsilmä, nokkonen ja rönsyleinikki.

Maankäyttösuositus: Puron varttuneen kuusimetsän keskellä virtaava osuus täyttää metsälakikohteen määritelmän. Kuusimetsässä uoman ympärille on syytä jättää vähintään parinkymmenen metrin levyinen suojavyöhyke puron kummallekin puolelle. Tulevaisuudessa myös muualla rajauksen alueella on muistettava jättää asianmukainen suojavyöhyke.

4.12 Keimon kallio

Keimon talon koillispuolella kohoaa jyrkkärinteinen karu kallio. Sillä kasvaa melko luonnontilaista ja edustavaa mäntymetsää keloineen ja kilpikaarnaisine puineen. Puuston tiheys vaihtelee kalliomänniköille tyypillisesti voimakkaasti. Kasvistoon kuuluu esim. kalliokohokki (*Silene rupestris*).

Maankäyttösuositus: Keimon kallion mäntymetsän tulisi antaa kehittyä edelleen luonnontilaisena.

4.13 Nummenrannan puro

Nummenrannan talon eteläpuolella on säilynyt uomaltaan kuta kuinkin luonnontilaisena lyhyt puron pätkä. Uoman varrella on kosteaa lehtoa, jossa kasvavat esim. mesiangervo, karhunputki, metsätähti (*Trientalis europaea*), hiirenporras, ja nokkonen. Pensaskerroksessa tavataan vähän pähkinää. Puustossa on kookkaita tervaleppiä ja kohteen pohjoispuoliskossa kasvaa tiheä alikasvoskuusten ryhmä.

Maankäyttösuositus: Nummenrannan puro on pienialainen ja luontoarvoiltaan vaatimaton kohde, mutta se täyttää kuitenkin metsälakikohteen määritelmän. Suojavyöhyke tulee ulottaa idässä tiehen asti.

4.14 Kiviahteen puro

Kiviahteen talon länsipuolella virtaa tiheäpuustoista harmaaleppä-tuomilehtoa kasvavassa notkelmassa uomaltaan kuta kuinkin luonnontilaisena säilynyt puro. Metsikkö on tiheään pensaikon vuoksi monin paikoin vaikeakulkuista ja kenttä- sekä pohjakerros aukkoisia. Kulttuurivaikutteisen lehdon kasvistoon lukeutuvat esim. lehtopalsami (*Impatiens noli-tangere*), lehtokorte, metsäalvejuuri (*Dryopteris carthusiana*), nokkonen, rönsyleinikki, karhunputki ja kevätlinnunsilmä. Pensaista tavataan tuomen lisäksi mm. punaherukkaa, vadelmaa ja tertsuseljaa. Vaateliasta lehtosammalista edustaa lehtonokkasammal. Puusto on nuorta, mutta ohutta lehtilahopuuta on suhteellisen runsaasti.

Maankäyttösuositus: Kiviahteen puro ympäröivine lehtoineen on seudullinen tyypillinen ja sinänsä edustava, vaikkakin kulttuurivaikutteinen kohde. Suojavyöhyke tulee ulottaa rinteeseen päälle.

4.15 Pitkämäen jyrkänte

Pitkämäen länsireunalla kohoaa pellonreunassa noin 10 m korkea kiillegneisiä sisältävä jyrkänte. Valitettavasti jyrkänteen alle on kasattu rökkiöittäin ruostuvia turkiseläinhäkkejä. Jyrkänteen ylikaltevan kohdan tyveltä on aiemmin löydetty ruutusammal. Uhaksi on mainittu romujen kasaaminen paikalle, ja vaikuttaa siltä, että esiintymä onkin jäänyt häkkien peittämäksi, koska tätä suurikokoista ja suhteellisen helposti havaittavaa maksasammalta ei tarkoista paikkatiedoista ja huolellisesta etsinnästä huolimatta havaittu. Kohde on muutenkin hyvin kulttuurivaikutteinen. Sillä kasvaa esim. puutarhoista levinneitä tertsuseljoja ja nuoria vaahteroita. Pellonreunan lähellä on myös rakennuksen kivijalka. Jyrkänteellä kasvaa mm. haisukurjenpolvea (*Geranium robertianum*) ja kivikkoalvejuurta.

Maankäyttösuositus: Ruostuvat häkit tulisi poistaa ja jyrkänteen ja pellon välissä oleva puustokaistale jättää kehittymään luonnontilaan.

4.16 Salin puronvarsilehto

Salin talon vieressä virtaa uomaltaan kuta kuinkin luonnontilaisena säilynyt puro. Sen itäisen haaran ympärillä on monin paikoin ryteikköistä harmaaleppä-tuomilehtoa. Maassa makaa runsaasti ohutta lehtilahopuuta. Aukkoisessa kenttäkerroksessa esiintyy esim. mesiangervoa, vuohenputkea, rönsyleinikkiä, lehtokortetta ja suokelttoa. Lehtopensaista tavataan tuomen ohella ainakin punaherukkaa. Kohderajauksen pohjoisosassa metsä muuttuu varjoisaksi, vankkaa kuusimetsää kasvavaksi lehdoksi. Näillä kohdin uomassa on myös kiviä. Längisemmän puron haaran varrella puusto muodostuu enimmäkseen harmaalepistä ja muista lehtipuista. Uoma laajenee Vanha Muijalantien lähellä välillä pieneksi luhdaksi. Siitä pohjoiseen on pieni koskimainen kivikko, jonka vierellä kasvaa kotkansiipeä. Länsipuolen kostean saniasis-suurruoholehdon muuhun lajistoon kuuluvat mm. kevätlinnunsilmä, hiirenporras ja lehtotähtimö sekä Vanha Muijalantien lähellä puron itärannan rinteellä noin neliömetrin laikkuna kasvava

poimulehväsammal. Salin puronvarsilehdon vaateliasta lajistoa ovat myös lehtopalsami ja lehtopähkämö.

Maankäyttösuositus: Purouomien ympärille on syytä jättää rinteiden päälle asti ulottuvat suojavyöhykkeet liitekartan mukaisesti.

4.17 Tammirinteen purot

Tammirinteen talon länsipuolella peltojen lähellä sijaitsee kaksi puroa, jotka laskevat ojaksi kaivettuun uomaan. Näistä eteläisempi on varjoisan varttuneen kuusimetsän ympäröimä ajoittain kuivuva juotti, jonka varrella kasvaa esim. hiirenporrasta, käenkaalia, rönsyleinikkiä ja leskenlehteä (*Tussilago farfara*). Pohjoisempi virtaa aluksi niin ikään varttuneen kuusikon keskellä, mutta etelämpänä, pellon keskellä, puroa reunustaa nuori lehtipuusto. Kasvistoon kuuluvat esim. mesiangervo ja karhunputki.

Maankäyttösuositus: Eteläisemmän puron ympärille tulisi jättää rinteen päälle asti ulottuva suojavyöhyke. Pohjoisemmän puron vaatima suojavyöhyke on esitetty kartalla.

4.18 Sauvonlammen purolehdot

Sauvonlampeen pohjoisesta laskevien kahden puron varrella kasvaa rehevää lehtokasvillisuutta. Koillisesta virtaavan puron varsi on voimakkaasti kulttuurivaikutteista harmaaleppälehtoa, jossa kasvavat runsaina esim. mesiangervo ja hiirenporras. Muuta kasvistoa ovat mm. rönsyleinikki, kevätlinnunsilmä, vuohenputki ja jänönsalaatti. Puuston ja pensaikon tiheys vaihtelee vaikeakulkuisesta ryteiköstä pieniin aukioihin. Läntisempää, Kurjenniitun itäpuolelta laskevaa puroa reunustaa selvästi edustavampi metsä, jossa lehtokasvillisuus ulottuu myös purolaakson rinteille. Paikoitellen rinteillä esiintyy selväpiirteistä lehtokortetyypin lehtoa. Puusto on kuusivaltaista sekametsää. Lehtopensaista rinteellä tavataan ainakin tuomea, taikinamarjaa ja pähkinää (ei kuitenkaan luonnonsuojelulakikohteen edellyttämää määrää). Vaateliaampaa lehtokasvistoa ovat esim. mustakonnanmarja, lehtosinijuuri, lehtokorte ja lehtonokkasammal. Melko luonnontilaisena säilyneen ja alajuoksultaan paikoin kivisen uoman vieressä on monin paikoin korpea. Siellä täällä on myös havaittavissa lähdevaikutusta. Puron varrella kasvaa mm. hiirenporrasta ja isoalvejuurta. Alajuoksun kivikossa esiintyy silmälläpidettävää turrisammalta, jota löytyi niukkana kahdelta kiveltä. Kohteen pohjoisosassa sijaitsee pieni lähdehetepainanne, josta löytyi ilmeisesti aiemmin tuntematon esiintymä silmälläpidettävää haaraliuskasammalta.

Maankäyttösuositus: Pykälä (1992) arvioi Sauvonlammen puronvarsilehdon paikallisesti merkittäväksi kohteeksi. Tämän jälkeen, vuonna 1997, hän löysi kuitenkin kohteelta turrisammalta, ja nyt tavattiin myös haaraliuskasammalta. Siten arvoluokkaa voisi nostaa jopa maakunnallisesti arvokkaaksi. Nyt kohteen rajausta laajennettiin kattamaan myös haaraliuskasammalen kasvupaikka sekä puronvarren itäpuolen rinteet. Näin laaja rajausta on tarpeen, jotta kostea ja suojaista mikroilmasto voidaan säilyttää. Sauvonlammen puronvarsilehdon tulisi antaa kehittyä kokonaan luonnontilassa.

4.19 Kallio Haittulasta 400 m etelään

Haittulasta 400 metriä etelään sijaitsee pellonreunan lähellä oleva kallio länteen avautuvine jyrkänteineen. Seinämässä esiintyy paikoin keskiravinteisia, ylikaltevia ja valuvetisiä kohtia, ja jyrkänteellä on hyllyjä Lajistoon kuuluu esim. tummaraunioinen (*Asplenium trichomanes*), koloviuhkasammal (*Neckera bessi*) ja ukontulikukka (*Verbascum thapsus*). Jyrkänteen alapuolella kasvaa nuorehkoa sekametsää.

Maankäyttösuositus: Kallio jyrkänteineen ei ole kovin edustava, mutta siitä huolimatta kallio ja kallion ja pellon välinen metsäkaistale olisi hyvä jättää kehittymään luonnontilaisena.

4.20 Haittulan puro

Orthex Oy:n länsipuolisiin lampiin laskee lännestä puro, joka on Metsäkorventien itäpuolella säilynyt uomaltaan luonnontilaisena. Jyrkkärinteisessä notkossa virtaavan puron varrella on kosteaa ja rinteillä tuoretta lehtoa. Kohteen pensaskerroksessa kasvaa esim. vähän pähkinää. Puusto on nuorehkoa sekametsää, joukossa mm. puutarhoista levinneitä vaahteroita. Kenttäkerroksen lajistossa esiintyvät mm. mesiangervo, hiirenporras, kevätlinnunsilmä ja kotkansiipi.

Maankäyttösuositus: Haittulan puro on selvästi kulttuurivaikutteinen, mutta siitä huolimatta se täyttää metsälakikohteen määritelmän. Suojavyöhyke on syytä ulottaa rinteiden päälle.

4.21 Kekoniitun saniaiskorpi ja jyrkänne

Kekoniitun eteläpuolella sijaitsee kahden korkean kalliomäen väliseen laaksoon syntynyt saniaiskorpi. Sen luonnontila on suhteellisen hyvin säilynyt notkon pohjoisreunaa sivuavasta ojasta huolimatta. Puusto on tukkipuun mitat täyttävää varjoisaa kuusikkoa. Kohteen arvoa nostavat lukuisat järeät kuusilahopuut, joista osa on ehtinyt kaatua maahan. Kasvistossa tavataan esim. hiirenporrasta, lehtotähtimöä, isoalvejuurta, ketunleipää ja taikinamarjaa. Itiökasvistoon kuuluvat esim. isokastesammal (*Plagiochila asplenioides*) ja koivupötkkelöllä kasvava uhanalainen koivunhuhmarjäkäle (*Sclerophora peronella*). Korkea idässä reunustavalla kalliolla on edustava ylikalteva seinämä, jolla esiintyvät luutasammal (*Thamnobryum alopecurum*), isoruostesammal (*Anomodon viticulosus*), ketjusammal (*Lejeunea cavifolia*), vuoririippusammal (*Neckera oligocarpa*) ja kivikutrisammal (*Homalothecium sericeum*). Jyrkänteen lajistoon kuuluu myös vaarantunut rotkokehräjäkäle (*Lecanora epanora*), ja kallion päällä sijaitsevassa männikössä tavataan kandanluppoa (*Bryoria fremontii*).

Maankäyttösuositus: Kekoniitun saniaiskorven ja sen viereisen jyrkänteen vesitalouden ja mikroilmaston sekä uhanalaisten ja harvinaisten itiökasvien suojelemiseksi koko kallioiden välinen vankkaa kuusimetsää kasvava metsä tulisi jättää hakkuiden ulkopuolelle. Lisäksi kohteen pohjoispuolen ojat olisi hyvä jättää kunnostamatta.

4.22 Kekoniitun pohjoispuolen jyrkänne

Kekoniitun pohjoispuolella vähän varsinaisen selvitysalueen ulkopuolella sijaitsee kaakkoon avautuva kiillegneisiä sisältävä jyrkänne. Jyrkännettä varjostaa varttunut kuusimetsä. Seinämän tyvellä kasvaa ruutusammalta, ja kallioseinämän alta, kallion päällä olevalta paljastuneelta kuusen juurelta on vuonna 2007 löydetty erittäin uhanalainen ruskopiilojäkäle.

Maankäyttösuositus: Kekoniitun pohjoispuolen jyrkänteiden arvoa nostavat kohteella esiintyvät uhanalaiset lajit, vaikka jyrkänteet täyttäisi ilman niitäkin selvästi metsälakikohteen määritelmän. Jyrkänteiden alle on riittävän suojaisuuden turvaamiseksi syytä jättää usean kymmenen metrin laajuinen luonnontilassa kehittyvä suojavyöhyke, sillä puusto on varjoisaa, mutta harvahkoa varttunutta metsää.

4.23 Kekoniitun puro

Kekoniitusta etelään virtaa varjoisan kuusikon ympäröimänä uomaltaan luonnontilaisena säilynyt kirkasvetinen puro. Puronvarren kasvistoon kuuluvat esim. mesiangervo, rönsyleinikki, ketunleipä, hiirenporras ja jänönsalaatti. Lahopuuta esiintyy jonkin verran. Kohteen luoteispuolella sijaitsee hakkuu ulottuu vain muutaman kymmenen metrin päähän uomasta. Rajauksesta itään puron varren metsä on nuorta, eikä kohde enää siellä täytä metsälain määritelmää. Tätä puro-osuutta ei nyt tutkittu tarkemmin.

Maankäyttösuositus: Puron varrelle tulee jättää leveä suojavyöhyke, joka ulottuu luoteessa aina nykyisen hakkuualueen reunaan.

5. VESILAKIKOhteet

Kohteet 4.2, 4.3, 4.7, 4.11, 4.13, 4.14, 4.16, 4.17, 4.18, 4.20 ja 4.23 ja ovat myös vesilaissa mainittuja suojeltavia pienvesiä.

6. MUUT KOhteet

6.1 Isaksoninkallio

Isaksoninkallion laella on edustavaa ja melko luonnontilaista kalliomännikköä. Kilpikaaranaisten iäkkäiden mäntyjen lisäksi kohteella on runsaahkosti keloja. Kalliokasvillisuuteen kuuluvat esim. mäkitervakko, karvakiviyrtti, jäykkärölli (*Agrostis vinealis*), keto-orvokki (*Viola tricolor*), isomaksaruoho (*Sedum telephium*) sekä viime aikoina voimakkaasti taantunut kissankäpälä.

Maankäyttösuositus: Isaksoninkallion laki on liian metsäinen täyttääkseen metsälakikohteen määritelmän. Arvokkaan luonnontilaisen puustonsa vuoksi metsän olisi kuitenkin edelleen hyvä antaa kehittyä ilman hoitoa.

6.2 Hermanninkallion kaakkoispuolen jyrkänteet ja kallio

Hermanninkallion kaakkoispuolella kohoaa korkea kalliomäki, jonka laella kasvaa hieman tavanomaista luonnontilaisempaa metsää (mm. keloja). Avointa kalliopintaa on vähän. Kalliokasvistoon kuuluvat esim. mäkitervakko, kalliokieli (*Polygonatum odoratum*) ja

isomaksaruoho. Mäen laella on myös rämesoistuma. Mäen ympärillä on useita jyrkänteitä, jotka avautuvat eri ilmansuuntiin. Siellä täällä seinämissä esiintyy portaittaisuutta ja ylikaltevia pintoja. Muutamin kohdin tavataan myös edustavahkoja louhikoita. Valitettavasti pohjoiseen ja itään suuntautuvien seinämien alusmetsät on hakattu aivan jyrkänteisiin asti. Lounaaseen ja länteen avautuvia seinämiä varjostaa sen sijaan tiheä kuusimetsä. Jyrkänteiden lajistoon kuuluu mm. haurasloikko (*Cystopteris fragilis*).

Maankäyttösuositus: Kohde ei täytä metsälakikohteen määritelmää kallion metsäisyyden, jyrkänteiden mataluuden ja jyrkänteiden alusmetsien hakkuiden vuoksi. Mäen laen tavallista luonnontilaisemman puuston sekä jyrkänteiden monipuolisuuden vuoksi kohteella on kuitenkin merkitystä luonnon monimuotoisuudelle. Tulevaisuudessa jyrkänteiden alle tulee jättää riittävä suojavyöhyke.

6.3 Nummenkyläntien länsipuolen puro

Nummenkyläntien länsipuolella virtaa asfalttiaseman maa-aineksenottoalueelle päättyvä kapea puro, jonka uoma on säilynyt melko luonnontilaisena. Puronvarren puusto on sen sijaan muutamin paikoin jätettyä kapeaa suojavyöhykettä lukuun ottamatta hakattu, ja vesi virtaakin nykyään taimikon keskellä. Uoma on hiekkapohjainen ja vesi kirkasta. Kasvistoon kuuluvat esim. leskenlehti, käenkaali, mesiangervo, metsäkorte (*Equisetum sylvaticum*), luhtavuohennokka ja hiirenporras. Puustossa on mm. tervaleppää.

Maankäyttösuositus: Nummenkyläntien länsipuolen puro ei puuston hakkuun vuoksi täytä metsälain erityisen tärkeän elinympäristön määritelmää. Uoma on kuitenkin säilynyt melko luonnontilaisena, ja olisi toivottavaa, että kohteen luonnontilaa ei enää enempää muutettaisi. Tulevaisuudessa metsänhoidossa tulee jättää puron ympärille riittävä suojavyöhyke.

6.4 Perässuo

Perässuo on valtaosin ojituksen vuoksi selvästi kuivunut ja siten luonnontilaltaan muuttunut. Suon koillisosassa on kuitenkin yhä jäljellä melko hyvin säilynyttä ja edustavaa isovarpurämettä. Tällä alueella sijaitsee myös kolme puutonta saranevalaikkua (Perässuon nevalaikut). Aivan suon etelälaidalla on ilmeisesti lammen umpeenkasvun seurauksena kehittynyttä edustavaa ruohoista nevaa ja korpea (Muijalan saraneva). Siitä hieman pohjoiseen sijaitsee niin ikään puuton saranevalaikka. Perässuon lajistosta on syytä mainita isovarpurämeen männyillä kasvava takkuhankajakälä.

Maankäyttösuositus: Lohjalla on vähän soita, mikä lisää Perässuon merkitystä. Kohde soveltuu myös hyvin virkistyskäyttöön ja opetuskohteeksi, koska se sijaitsee asutuksen lähellä. Perässuon koillisosan läpi kulkevatkin pitkospuut, jotka ovat ilmeisen vilkkaassa käytössä. Vuorinen (1989) luokittelee suon paikallisesti arvokkaaksi ja mainitsee sillä olevan maisemallista merkitystä. Hän ehdottaa myös ojien tukkimista. Suon luonnontila ei liene viimeisten kahden vuosikymmenen aikana enää juuri heikentynyt. Vaikka suota ei oja tukkimalla ennallistettaisikaan, tulisi ainakin uudisojituksista luopua.

6.5 Ventelän vanha metsä

Ventelässä rautatien ja Orthex Oy:n välillä sijaitsee puustoltaan iäkäs kuusi-koivusekametsä. Metsä on ollut jonkin aikaa hoitamatta, sillä lahoppua on jo alkanut muodostua. Ojitus on selvästi kuivattanut aiemmin kosteaa maastoa, mutta nykyisin ojat ovat osittain umpeutuneita.

Maankäyttösuositus: Mikäli metsän annetaan kehittyä luonnontilassa, muodostuu siitä melko nopeasti runsaslahoppuustoinen havumetsä, joka on luonnonarvoiltaan arvokas luontotyyppi.

6.6 Kekoniitun eteläpuolen kallio

Kekoniitun eteläpuolella sijaitsee karu kiillegneissikallio, jonka laella kasvaa iäkästä kalliomännikköä. Kallion etelä- ja länsireunoilla on korkeita jyrkäniteitä. Valitettavasti niiden alapuolinen metsä on hakattu, ja aivan eteläjyrkäniteen alle on rakennettu tie. Jyrkäniteellä kasvavat harvinaiset ja vaateliaat kalliouppijäkälä (*Calicium corynellum*), tummarauniainen, töppösammal (*Cnestrum schisti*) ja suomulimijäkälä (*Pannaria leucophaea*). Kalliomännikössä esiintyy kanadanluppoa, ja kallion alla on pienehkö jalkasaraesiintymä.

Maankäyttösuositus: Kekoniitun eteläpuolen kallio ei täytä metsälakikohteen määritelmää jyrkäniteen alapuolisen hakkuun ja tien vuoksi. Sillä kasvaa kuitenkin merkittävä kasvistoa, minkä vuoksi tulevaisuudessa jyrkäniteen alle tulee hakkuissa jättää riittävä suojavyöhyke.

7. UHANALAISET, SILMÄLLÄPIDETTÄVÄT JA EU:N LUONTO- JA LINTUDIREKTIIVEIHIN SISÄLTYVÄT LAJIT

Tutkituilla alueilla on merkitty Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämään Hertta –rekisteriin useita uhanalaisten lajien esiintymiä. Niiden lisäksi työssä tarkastettiin myös muutamia muita, aivan selvitysalueelleen reunalla sijaitsevia esiintymiä, koska selvitysalueen maankäyttö voi vaikuttaa näihin esiintymiin. Lisäksi löydettiin kolme ilmeisesti aiemmin tuntematonta esiintymää.

7.1 Hirvenkello (*Campanula cervicaria*) - Kiviahde

Kiviahteen talosta noin 100 m pohjois-koilliseen on vuonna 1998 löydetty vaarantunutta hirvenkelloa. Kasvupaikka on tien itäpuolen valoisa korkearuhostoinen piennar ladon eteläkulmalla. Uhkatekijäksi mainitaan umpeenkasvu, ja hoitotoimeksi on ehdotettu ajoittaista niittoa. Tässä työssä hirvenkelloa ei löydetty. Laji voi kuitenkin olla edelleen tallella maaperän siemenpankissa ja putkahtaa tilaisuuden tullen esille. Kasvupaikka vaikuttaa joka tapauksessa säilyneen ennallaan. Hirvenkellon kasvuolojen parantamiseksi ajoittainen niitto olisi paikallaan.

7.2 Vankkasara (*Carex riparia*) – Ropakko

Ropakon pellon keskellä virtaavan leveän valtaojan varrelta löytyi ilmeisesti ennestään tuntematon esiintymä silmälläpidettävää vankkasaraa. Tätä kookasta saraa kasvaa ojassa ja sen reunoilla noin x m matkalla. Kasvustossa havaittiin runsaasti fertiilejä versoja. Esiintymä lienee perua ajalta, jolloin alkuperäistä purouomaa ei ollut vielä perattu ojaksi.

7.3 Turrissammal (*Oxystegus tenuirostris*) – Sauvonlampi

Sauvonlammen pohjoispuolelta, lampeen laskevan puron varresta, on vuonna 1997 löydetty silmälläpidettävä turrisammal. Sitä kasvoi vajaa 10 m purosta itään uoman kivisen osan etelälaidalla. Kasvupaikka on säilynyt ennallaan, ja laji löytyi nytkin. Sitä kasvaa ainakin kahdella kivellä ennakkotietojen kuvaamassa paikassa, mutta kumpikin laikku on suppea. Esiintymän turvaamiseksi puronvarren tulee antaa kehittyä luonnontilaisena, ja puron suojavaoähyke on kostean mikroilmaston säilyttämiseksi syytä ulottaa rinteön päälle. Kasvupaikka sijaitsee metsä- ja vesiläkökohteella 4.5 (Sauvon puronvarsilehdöt).

7.4 Ruutusammal (*Conocephalum conicum*) – Kekoniittu

Kekoniitun pohjoispuolen kiillegneissii sisältävän kallion ylikaltevan kaakkoisseinämän alta on vuonna 2000 löydetty vaarantunut ruutusammal. Kasvupaikka on säilynyt ennallaan, ja ruutusammal havaittiin nytkin kuvatusa paikasta. Sitä kasvaa vaihtelevan tiheänä nauhana muutaman metrin matkalla. Esiintymä on hyväkuntoinen. Sen turvaamiseksi tulisi jyrkänteen alapuolen metsään jättää ainakin kahdenkymmenen metrin levyinen hakkaamaton suojavaoähyke. Tähän velvoittaa metsäläkökin, sillä jyrkänte täyttää metsäläkökohteen määritelmän.

7.5 Ruutusammal (*Conocephalum conicum*) – Pitkämäki

Pitkämäen länsijyrkänteen (kohde 4.6) ylikaltevan, kiillegneissii olevan kohdan alta on vuonna 1995 löydetty ruutusammal. Lajia ei tältä paikalta kuitenkaan huolimatta huolellisesta etsinnästä ja tarkoista paikkätiedoista enää löydetty. Ilmeisesti esiintymä on jäänyt paikalle kasattujen ruostuvien häkkien alle. Romut olisi syytä välittömästi kuljettaa muualle.

7.6 Harsosammal (*Trichocolea tomentella*) – Hepolampi SE

Nälköönlammesta 800 m luoteeseen, suon reunan lähdehetteestä rinteön alta on vuonna 1996 löydetty vaarantunut harsosammal. Kasvupaikka on säilynyt kuta kuinkin ennallaan, ja sillä kasvaa tätä lähdesammalta edelleen, nyt vähintäänkin useiden neliömetrien alalla hyväkuntoisina kasvustoina seuranaan lähteisyyttä suosivat, vaateliaat letohavirusammal ja poimulehväammal. Esiintymän säilymiseksi pohjaveden tason ei tulisi antaa laskea. Tämän vuoksi pelkkä suon ja sen viereisen rinteön säilyminen mahdollisimman luonnontilaisena ei välttämättä riitä. Olisikin toivottavaa, että esiintymästä itään Nälköönlammen pohjoispuolella sijaitsevaa teollisuusaluetta ei enää laajennettaisi länteen.

7.7 Harsosammal (*Trichocolea tomentella*) – Nummenkylä

Nummenkylästä, Partek Oy:ltä lähtevän lähdepuron varrelta on useita harsosammalhavaintoja eri vuosilta. Esiintymä on edelleen olemassa, ja nykyisin lajia kasvaa varjoisaa kuusikkoa kasvavassa lähteikössä kaikkiaan useiden neliömetrien alalla. Pohjaveden virtaus on edelleen voimakasta lähistön tehokkaasta maankäytöstä huolimatta. Olisi kuitenkin toivottavaa, ettei alueen maankäyttö enää nykyisestään olennaisesti tehostuisi, vaan lähteikön yläpuolinen harju säilyisi ennallaan. Itse lähteikkö on metsäläin tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö, ja sen tulee luonnollisesti antaa kehittyä luonnontilaisena.

7.8 Pikkusiipisammal (*Fissidens bryoides*) – Hevoskallio

Hevoskallion lehdosta kallioseinämän alapuoliselta niukkakasviselta rinteeltä löydettiin ilmeisesti aiemmin tuntematon esiintymä silmälläpidettävää pikkusiipisammalta. Sitä kasvoi savensekaisella maalla runsaasti. Tämä lyhtikäinen heikko kilpailija vaatii jatkuvasti paljasta maata kasvutilakseen, mutta Hevoskallion lehdossa sen tulevaisuus vaikuttaa melko hyvältä, sillä tiivis latvuserros ehkäisee kenttäkerroksen liiallista tihenemistä.

7.8 Haaraliuskasammal (*Riccardia multifida*) – Sauvonlampi

Sauvonlammen puronvarsilehdon pohjoisosasta löytyi ilmeisesti aiemmin tuntematon esiintymä silmälläpidettävää haaraliuskasammalta. Kasvupaikka on pienialainen, varttuneen kuusimetsän keskellä sijaitseva lähdehete metsän halki kulkevan kärrypolun pohjoispuolella. Esiintymän säilymismahdollisuuksien edistämiseksi sen ympäristössä ei tulisi tehdä ojituksia, minkä lisäksi hakkuista olisi pidättäydyttävä liitekarttaan merkityllä alueella.

7.9 Takkuhankajakälä (*Evernia divaricata*) - Perässuo

Perässuon itälaidalta on vuonna 1998 löydetty vaarantunutta takkuhankajakälää. Sitä kasvoi 10-15 m suon reunasta valoisalla isovarpurämeellä kahden männyn rungolla. Kasvupaikka ei ole muuttunut, mutta tästä huolimatta lajia ei nyt havaittu. Esiintymä voi kuitenkin olla edelleen olemassa, ja sen säilymiseksi Perässuolla ja sen itäreunan metsässä ei tulisi tehdä hakkuita.

7.10 Takkuhankajakälä (*Evernia divaricata*) - Pitkämäki

Pitkämäen pohjoisosasta, kallion laen valoisasta mäntymetsästä on vuonna 1998 löydetty takkuhankajakälä. Sitä kasvoi ohuehkon männyn rungolla ja viereisen kuivuneen kuusen oksilla. Kasvupaikka on säilynyt ennallaan, joten esiintymä voi olla edelleen tallella, vaikkei lajia nyt havaittukaan. Mahdollisesti säilyneen esiintymän turvaamiseksi tulisi kallion laen mäntymetsän antaa kehittyä luonnontilaisena.

7.11 Rotkokehräjäkälä (*Lecanora epanora*) – Kekoniittu

Kekoniitun kaakkoispuolen kallion varjoisalta länsiseinämältä on vuonna 2004 löydetty vaarantunut rotkokehräjäkälä. Sitä kasvoi korkean ylikaltevan seinämän edustalla sijaitsevalla matalalla seinämällä muuta kalliota rapautuvammalla kohdalla. Esiintymää ei nyt varsinaisesti etsitty, mutta kasvupaikka on säilynyt ennallaan, joten se lienee tallella. Koko Kekoniitun kaakkoispuolen kahden kallion välinen varttunutta, varjoisaa kuusimetsää kasvava laakso tulisi jättää kehittymään luonnontilaisena, jotta esiintymä voi säilyä.

7.12 Koivunhuhmarjäkälä (*Sclerophora peronella*) – Kekoniittu

Kekoniitun kaakkoispuolelta, kallion länsirinteen varjoisassa kuusimetsässä sijaitsevalta koivupötkkelöltä on vuonna 2004 havaittu vaarantunut koivunhuhmarjäkä. Kyseinen pötkkelö on edelleen pystyssä, ja koivunhuhmarjäkä löytyi siltä edelleen, vaikkakin niukkana. Esiintymä ei tulle kuitenkaan säilymään pitemmällä aikavälillä, sillä lähettyvillä ei ole lajille sopivia pötkkelöitä tai riittävän rosorunkoisia koivuja.

7.13 Kuusenpiilojäkä (Arthonia leucopellaea) – Tuomala B

Koikkalasta, Tuomalan lounaispuolisen suon itäreunalta on vuonna 1998 löydetty vaarantunut kuusenpiilojäkälää kaikkiaan kolmesta eri kohdasta. Sitä kasvoi kuusten rungoilla varjoisassa ja kosteassa korvessa ja korvenreunan lehtomaisessa kuusimetsässä. Esiintymän uhaksi mainitaan hakkuut. Kasvupaikka on säilynyt ennallaan, ja kuvatuilta paikoilta löytyikin edelleen kuusenpiilojäkälää. Esiintymän säilymiseksi ei suolla eikä sen itäpuolen rinteillä tulisi tehdä lainkaan hakkuuta, vaan metsän tulisi antaa kehittyä luonnontilaisena.

7.14 Ruskopiilojäkä (Arthonia spadicea) – Kekoniittu

Kekoniitun pohjoispuolen kallion ylikaltevan kallioseinämän alta, kallion päällä olevalta paljastuneelta kuusen juurelta on vuonna 2007 löydetty erittäin uhanalainen ruskopiilojäkä. Kyseessä on sama jyrkänne, jonka tyvellä kasvaa myös ruutusammalta. Näiden kahden uhanalaisen itiökasvin suojelemiseksi tulee jyrkanteen alle jättää riittävä suojavyöhyke. Tähän velvoittaa jo metsälakikin.

KIRJALLISUUS

- Kanerva, T. & Mannerkoski, I. (toim.) (2001). Suomen lajien uhanalaisuus 2000. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki, 432 s.
- Meriluoto, M. & Soininen, T. (1998). Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehti Kustannus & Tapio. 192 s.
- Neuvoston direktiivi 92/43/ETY luontotyyppien ja luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta A: 21.05.1992.
- Nieminen, M. & Sundell, P. R. (2003). Lohjanharjun avoimien hiekkamaiden uhanalaisten ja harvinaisten perhoslajien selvitys. Lohjan ympäristölautakunta, julkaisu 1/03. 23 s.
- Pykälä, J. (1988). Lohjan kunnan arvokkaat kasvillisuuskohteet. 24 s.
- Pykälä (1992). Lohjan kunnan arvokkaat lehdot. Lohjan kunnan ympäristönsuojelulautakunta. Julkaisu 3/92.158 s. + 20 liitettä.
- Pykälä, J. (1995). Lohjan aseman kaatopaikan ympäristön luonnonarvoista. 2 s.
- Pääkkönen, P. & Alanen, A. (2000). Luonnonsuojelulain luontotyyppien inventointiohje. Suomen ympäristökeskuksen monisteita 188. Suomen ympäristökeskus. 128 s.
- Tielaitos, Uudenmaan tiepiiri (1994). Valtatie 1 rakentaminen moottoritieksi välillä Karnainen – Lieviö. Yleissuunnitelma. Luontoinventointi. Lohjan kunta, Vihdin kunta. 28 s. + liitteet. Helsinki 1994.
- Vauhkonen, M. (2003). Nummenkylän osayleiskaavan luontoselvitys. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. 11 s.
- Vuorinen, S. (1989). Luonnon perusinventointi maankäytön suunnittelun pohjaksi. 92 s.

Vuorinen, S. (2000). Ventelän kaava-alueen luontoselvitys. 11 s.

LIITE 1. Arvokkaat kohdetyypit

Metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt:

- 1) Lähteiden, purojen ja pysyvien vedenjuoksu-uoman muodostavien norojen sekä pienten lampien välittömät lähiympäristöt
- 2) Ruoho- ja heinäkorvet, saniaiskorvet sekä lehtokorvet ja Lapin läänin eteläpuolella sijaitsevat letot
- 3) Rehevät lehtolaikut
- 4) Pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla
- 5) Rotkot ja kurut
- 6) Jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät
- 7) Karukkokankaita puuntuotannollisesti vähätuottoisemmat hietikot, kalliot, kivikot, louhikot, vähäpuustoiset suot ja rantaluhdat

Luonnonsuojelulain mukaiset suojeltavat luontotyytit:

- 1) Jalopuumetsiköt
- 2) Pähkinäpensaslehdot
- 3) Tervaleppäkorvet
- 4) Hiekkarannat
- 5) Merenrantaniityt
- 6) Hiekkadyynit
- 7) Katajakedot
- 8) Lehdesniityt
- 9) Avointa maisemaa hallitsevat suuret puut tai puuryhmät

Vesilain mukaiset suojeltavat pienvesityypit:

- 1) Enintään kymmenen hehtaarin suuruiset fladat ja kluuvijärvet sekä muualla kuin Lapin läänissä enintään 1 ha:n suuruiset lammet ja järvet
- 2) Luonnontilaiset lähteet
- 3) Muualla kuin Lapin läänissä sijaitseva luonnontilainen uoma, jota ei katsota vesistöksi

LIITE 2. Havaitut luontokohteet (osa-alueiden numerot alleviivattu).

